

ועל-דרך החילוק שבין חי וմדבר בנפש האדם, שמצד בחינת חי שבנפש האדם הרי הוא נבדל מזולתו ואינו מתגלה אליו, מה-שאין-כך מצד בחינת המדבר שבנפש האדם הרי הוא והזולות שוים.

ודוגמתו בעבודת האדם - שיש עניינים שבהם יש חילוקים בין קטן לגדול, ואין הכל שוים בהם, ובכללות הרי הם העניינים שעל-פי טעם ודעתי, והרי עניין השכל הוא בחינת זו; אבל יש עניינים שבהם הכל שוים, וכמו בעניין ד"וונקדשתי בתוך בני ישראל"¹¹, עשרה מישראל הקוריים "עדה"¹² - שתשעה מישראל שכל אחד מהם הוא גדול שבגדולים כמו משה ובניו, אינם חשובים "עדה" (מנין), ואילו עשרה מבני ישראל שהם במדרגת כל שבקלים, חשובים "עדה" - שענין זה הוא מצד בחינת המדבר.

בסעיף יב, בעניין בחינה החמישית, בחינת יחידה:

ובהקדמה¹³ - שבזהר¹⁴ איתא שיש ד' דרגות: נפש רוח נשמה ונשמה לנשmeta, אבל במדרש¹⁵ איתא: "חמשה שמות נקרו לה נפש רוח נשמה חיה יחידה". והענין בהז - שדר' המדרגות נפש-רווח-נשמה-חיה הэн כנגד ד' בחינות דומס-צומה-חי-מדבר שבנפש האדם, ומהדרגה החמישית היא עצם הנפש שלמעלה מהתלבשות והתחלקות לעניינים פרטיים, למעלה גם מבחינת המדבר, ונקראת בשם "יחידה", כיוון קשורה עם בחינת "יחיד".

וביאור עניינה של בחינת ה"יחידה", יובן על-פי הביאור בעניין בחינת "יחיד":
 מבואר בכמה מקומות¹⁶ החילוק שבין "אחד" ל"יחיד" - ש"אחד" רומי¹⁷ שוי' הרקיעים והארץ (ח) וד' רוחות העולם בטלים להקב"ה אלופו של עולם (א), והיינו, שינוי מציאות של עולם, אלא שמציאות זו בטלה להקב"ה, מה-שאין-כך בחינת "יחיד" היא למעלה מהעלמות לגמרי, היינו, שמצד דרגא זו הרי מלכתחילה אין סבראו על אייזו מציאות.

וזהו גם שבתיבת "אחד" יש גם כן אחד המנו, וכך "יום אחד", שלאחריו יש גם "יום שני" ו"יום שלישי" וכו', והיינו, שבדרוגה זו ישנה עדין מציגות העולמות, אלא שמצוותם היא ההתפשטות של האל"ף, שהוא עניין התפשטות האלקות שבעולם; מה-שאין-כך תיבת "יחיד" פירושה ש"אין שני"¹⁸, והיינו, שבדרוגה זו אין מציאות נוספת כלל.

ומזה מובן גם בנוגע לבחינת ה"יחידה":

כיוון שהאדם התחתון נשתלשל מ"אדם העליון", لكن כשם שלמעלה ישנו לא רק הענין ד"אחד", אלא גם הענין ד"יחיד", כמו כן יש גם באדם התחתון לא רק הביטול שמצד בחינת אחד, אלא גם הביטול שמצד בחינת יחיד.

וזהו עניין בחינת ה"יחידה", שלמעלה מהביטול דבחינת מדבר שהוא הביטול דחכמה, כי הביטול שמצד בחינת החכמה הוא באופן שעניין ישנה מציאות, אלא שמצוות זו בטלה (ועל-דרך האמור לעיל, שהביטול שמצד החכמה הוא באופן שהוא והזולות שוים, כיון ששניהם נמצאו ממשית המצוא), מה-שאין-כך הביטול שמצד בחינת ה"יחידה" הוא באופן שלמעלה מהמציאות לגמרי.

בסעיף יג, שבתורה ניתנו כל חמש הבדיקות, כדי לבחינת ה"יחידה" תאייר גם בד' הבדיקות נפש-רווח-נשמה-חיה:

ונקודת העניין - שכליות החידוש דמתן תורה הוא המשכת האין-סוף בנבאים, היינו, לבחינת "יחיד" תאייר למטה, כדאיתא במדרש¹⁹ "משל מלך שגור ואמר בני רומי לא ירדו לסוריה ובני סוריה לא יאילו לרומי, כך .. גור (הקב"ה) ואמר השמים שםם לה' והארץ נתן לבני אדם"²⁰, כשבקש ליתן התורה בטל

להצ"ץ שרש מצות התפלה פי"ח (דרמן"ץ קכד, א).

(17) ראה סמ"ק הובא בב"י או"ח סס"א. שו"ע ואדרה"ז שם ס"ו. לקו"ת תזרע כ, ג.

(18) קהילת ד, ח.

(19) שמור פ"ב, ג. תנומה וארא ט.

(20) תהילים קטו, טו.

(11) אמרו בכ, לב.

(12) ראה ברכות כא, ב. וש"ג.

(13) ראה גם סה"מ תרצ"ו ע' 51. וש"ג.

(14) ח"א עט, ב.

(15) ב"ר פ"ד, ט.

(16) ראה תו"א וארא נה, ב. אמר בשער הק"ש פ"ח. סהמ"צ